

REGISTERBLAD

Namn och datum: Leif Göthe och Helen Öhrling (990223)

Område av riksintresse för naturvård i Västernorrlands län

Områdesnummer: NRO22055

Områdesnamn: Östra Björkökusten

Kommun: Sundsvalls kommun

Kartblad: 16 H NO, 17 H SO

Läge: 17H0I0E2E

Area: 1189 ha

Naturgeografisk region:

28a. Sydligt boreala kuperade områden; Medelpad och Höga Kusten i Ångermanland.

Kust/havsregion:

Regionindelning för sjöar och vattendrag:

Agrara kulturlandskapsregioner:

Landskapsformer: Skärgård

Riksvärde

Skärgårdslandskap		
Topogent kärr		
Svagt välvd mosse		
Sumpskog		

Värdeomdöme:

Östra Björkökusten är ett skärgårdslandskap som karakteriseras av grunda djupt och inskurna vikar, unga strandskogar och våtmarker och är ett framstående exempel på en flack landhöjningskust. De intressanta växtsamhällena hyser också en ur vetenskaplig synpunkt mycket värdefull orkideflora samt andra för landskapet botaniska rariteter. Slynghällan (fågelskyddsområde) är en viktig häckningslokal för kustfåglar.

De två orörda myrarna Grönviksmyran och Juni-Stormyran är viktiga representanter för unga myrar i kustnära miljö.

Huvudkriterier: A. Områden med framstående och/eller väl dokumenterade exempel på landskapstyper eller naturtyper eller kombinationer av naturtyper, som särskilt väl visar landskapets utveckling samt processer och naturlig utveckling i olika ekologiska system såväl på land som i vatten

B. Väsentligen opåverkade områden

C. Områden med sällsynta naturtyper, hotade eller sårbara biotoper och arter

D. Områden med mycket rik flora och fauna

Förutsättningar för bevarande:

Ingen nybebyggelse bör ske i området. Ingrepp som ändrar strändernas vegetation och fuktighetsförhållanden måste förhindras (t ex sönderkörning).

Bevarandet av våtmarkernas värde kräver att områdets hydrologi skyddas mot förändringar i hydrologin, t.ex dränering och torvtäkt. Avverkning av sumpskogar, strandskogar, skogar på fastmarksholmar och i kantzoner bör ej utföras.

Säkerställande:

Fågelskyddsområde på Slynghällan (1976-03-22)

Två detaljplaner i Junibosand. Åtta detaljplaner i Björköfjärden

Områdets huvuddrag:

Söder om Lörudden blir stränderna alltmer låglänta och kusten ned mot länsgränsen kännetecknas av grunda, djupt inskurna fjärdar och vikar. Detta havsstrandsparti kontrasterar därmed starkt mot länets i övrigt höglänta kustlinje. Strandängar, som praktiskt taget saknas i Ångermanland och endast undantagsvis uppträder i norra Medelpad, är här en vanligt förekommande biotop.

Den första större viken söder om Lörudden är Salen, en relativt grund, oregelbunden havsvik, som via mycket smala sund med grunda trösklar står i förbindelse med havet. Landhöjningen kommer inom en inte alltför avlägsen framtid att innebära att denna havsförbindelse helt avsnörs. Lill-Salen, som tillräckligt varit en del av denna vik, är redan nu en liten insjö i områdets östra del. Salens stränder är till övervägande del sankt och omges på alla sidor av större och mindre myrområden, vilka avvattnas av bäckar som mynnar i viken. Här och där avbrytes de fuktiga stränderna av karga, steniga, ofta havtornbevuxna partier. Mellan vikens mer eller mindre breda bladvassbälten och albården in mot land utbreder sig strandängarna, vars flora är synnerligen art- och individrik.

Växtsamhällena på Salens strandängar och omgivande delar av vikens stränder utgör en representativ provkarta över landskapets havsstrandsflora. Området hyser också mycket intressanta orkideförekomster och flera växter har här sina nordliga utposter. Liknande vegetationstyper får sökas i Stockholms och Gryts skärgårdar.

Strandlysing, knottblomster, strandklo, kustarun, natesäv och strandaster hör till områdets mest anmärkningsvärda växtarter, Längs stränderna och på skären häckar änder och vadare.

De två orörda myrarna Grönviksmyran och Juni-Stormyran är viktiga representanter för unga myrar i kustnära miljö. I området finns öppna kärr, skogskärr, en svagt välvd mosse, små tjärnar och stora arealer gransumpskog. Vegetationen är fattig till intermediär och artrikedomen är stor. Här förekommer bl a ängsnycklar, myggblomster, brunag samt vitmossarterna *Sphagnum warnstorfi* och *S. subfulvum*.

Anmärkningar: VMI-id:17H0I03-04.

Referenser: Guvå, L. 1971. Naturvårdsinventering i Västernorrlands län. Del 3. Medelpad. - Härnösand.

Welander, P. 1975. Inventering av östra Björkökusten. Manuskript förvarat vid länsstyrelsen i Västernorrlands län.

Naturvårdsverket, 1994: Myrskyddsplan för Sverige. Solna.

Länsstyrelsen i Västernorrland, 1994: Skyddsvärda våtmarker i Västernorrlands län. Härnösand.